Minister
Finansów i Gospodarki

Warszawa, 17 grudnia 2025 roku

Sprawa: Odpowiedź na oświadczenie złożone przez senatorów Jerzego Wcisłę, Halinę Biedę i Henryka Piotra Siedlaczka na 45 posiedzeniu Senatu w dniu 7 listopada 2025 r.
Znak sprawy: ST4.054.2.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pani Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Kancelaria Senatu RP
ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatorów Jerzego Wcisłę, Halinę Biedę i Henryka Piotra Siedlaczka na 45 posiedzeniu Senatu w dniu 7 listopada 2025 r. w związku z przekazaniem samorządom w dniu 14 października 2025 r. informacji dotyczącej wstępnych kwot subwencji ogólnej na rok 2026, uprzejmie wyjaśniam.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego na rok 2026 zostały wyliczone przez Ministerstwo Finansów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego[1] oraz ustawy z dnia 5 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego[2]. Dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego, w tym wymienionych w oświadczeniu, dochody zostały naliczone według tych samych zasad.

Należy przy tym wyjaśnić, że zarówno przepisy poprzednio obowiązującej – jak i nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego nie zawierają

[1] Dz.U. poz. 1572 i 1717
[2] Dz.U. poz. 1659

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

regulacji, które gwarantują każdej jednostce samorządu terytorialnego bezwarunkowy i automatyczny ponad inflacyjny wzrost ich dochodów w każdym następnym roku, w oderwaniu od wyników zastosowania algorytmów. Nowy system finansowania jednostek samorządu terytorialnego powstał aby zobiektywizować obliczanie środków finansowych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Finansowanie samorządów opiera się na zastosowaniu algorytmów wykorzystujących obiektywne, mierzalne za pomocą danych statystycznych parametry, co zapewnia przejrzystość, obiektywność i adekwatność kryteriów podziału środków. Racjonalne i algorytmiczne naliczanie środków finansowych dla każdej JST powoduje, że kwota finansowania jest uzależniona od użytych parametrów, których zmiana w efekcie wpływa na kwotę naliczonych środków.

Zaplanowane na 2026 r. dochody samorządów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) zostały obliczone jako określony ustawowo procent dochodów podatników z terenu danej jednostki samorządu terytorialnego.

Jeśli zwiększone dochody z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT są niewystarczające na pokrycie potrzeb finansowych, to jednostki samorządu terytorialnego otrzymują subwencję ogólną z budżetu państwa. Subwencja ma więc charakter uzupełniający wobec podstawowych dochodów JST, opierających się głównie na udziałach w PIT i CIT.

Podstawą naliczenia subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2026 jest subwencja z 2025 roku, powiększona lub pomniejszona o różnicę przyrostów potrzeb finansowych oraz kwoty kalkulacyjnej, zachodzących między rokiem 2026 a rokiem 2025. Ponadto, na wysokość subwencji na 2026 miały wpływ m.in. dochody podatkowe za 2024, które w przypadku wielu jednostek samorządu terytorialnego wzrosły w relacji do dochodów z 2023 oraz czynniki społeczno-demograficzne wpływające na określone ustawowo determinanty wykorzystane do obliczeń potrzeb wyrównawczych.

W wyniku reformy wprowadzonej nową ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dochody jednostek samorządu terytorialnego w 2026 r. z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, w podatku dochodowym od osób prawnych oraz subwencji ogólnej, wynoszą 271,1 mld zł i są wyższe od dochodów za 2025 r. o 21,8 mld zł, tj. o 8,7%. Jednocześnie w kategorii miast na prawach powiatów, do której nawiązuje oświadczenie senatorów, zwiększenie dochodów w 2026 r. w stosunku do 2025 r. wyniesie 7,9 mld zł, tj. wzrośnie o 9,7%.

Jednocześnie informuję, że uzupełnienie dochodów w 2026 r. może nastąpić w wyniku podziału rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, utworzonej na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Rezerwa ta jest rozdysponowywana na podstawie kryteriów ustalonych we współpracy ze stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Dana jednostka samorządu terytorialnego może uzyskać środki z ww. rezerwy po spełnieniu przyjętych kryteriów.

Należy też podnieść, że Ministerstwo Finansów monitoruje skutki wdrożenia nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, a ocena funkcjonowania tej ustawy zostanie dokonana do końca czerwca 2026 r. Zgodnie bowiem z art. 119 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, minister właściwy do spraw finansów publicznych został zobowiązany do przedłożenia reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r., informacji o skutkach obowiązywania ustawy wraz z ewentualnymi propozycjami zmian.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Hanna Majszczyk
podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów